

Deloitte koos samen met opdrachtgevers Robin Food Coalition en de Transitiecoalitie Voedsel een nieuwe methodiek waarmee meer vuil wordt toegerekend aan boeren en tuinders en minder toegevoegde economische waarde. Foto: Shutterstock

Deloitte rekent landbouw rijk aan vervuiling, arm aan opbrengsten

Volgens Deloitte veroorzaakt de gangbare landbouwsector jaarlijks maar liefst 18,6 miljard aan milieuschade, terwijl de economische opbrengst slechts 13,3 miljard euro bedraagt. Extensieve landbouw scoort volgens deze consultant veel gunstiger. Bij het nalopen van het rekenwerk blijkt dat Deloitte aan kunstmest, veevoer en gewasbeschermingsmiddelen een hoge vuillast toekent en géén economische opbrengsten. Dit is een keuze die niet reëel is.

Deloitte publiceerde in november het rapport The Hidden Bill (De Verborgten Kosten). Het rapport werd breed uitgedragen in de media. Het is opvallend dat Deloitte ervoor koos om enkel te kijken naar de primaire landbouwbedrijven. Boeren

en tuinders verwerken hun producten – melk, vlees en plantaardige gewassen – meestal niet zelf. De verwerking vindt plaats in andere schakels van de voedselketen. Het ministerie van LNV rekent dan ook met een agrocomplex, dat bestaat uit: primaire land- en tuinbouwbedrijven (toegevoegde waarde in

2023: 14,0 miljard euro), toeleverende bedrijven (16,0 miljard euro), verwerkende industrie (8,0 miljard euro) en distributiesector (6,9 miljard euro). Als ook de verwerking van buitenlandse grondstoffen wordt meegeteld, dan is de totale toegevoegde waarde 77 miljard euro.

Deloitte telt enkel de primaire voedselproducerende bedrijven mee, met een toegevoegde waarde van 13,3 miljard euro.

MILIEUKOSTEN INDUSTRIE OP CONTO BOER

Wat opvalt in de berekening van Deloitte, is de zeer forse schadepost 'climate change' (klimaatverandering) die aan de landbouw wordt toegerekend: bijna 8 miljard euro. Deloitte is

uitgegaan van een kostprijs van 0,14 euro per kilo CO₂-equivalent. Dat impliceert dat de land- en tuinbouw verantwoordelijk zou zijn voor een uitstoot van 55 megaton CO₂-equivalenten. Dat cijfer ligt meer dan twee keer zo hoog als de 25 megaton die het CBS aan de landbouw toerekent. Hoe komt Deloitte aan die veel hogere uitstoot?

Achterin het rapport, bij de methodologie, vinden we het antwoord. Deloitte schuift een aanzienlijk deel van de CO₂-emissies die veroorzaakt worden door de toeleverende en verwerkende industrie, op het bord van de primaire bedrijven. Het gaat om emissies van de diervoeder-, kunstmest en bestrijdingsmiddelenindustrie en de verwerking van landbouwproducten tot eindproducten (bijvoorbeeld het verwerken van koeien tot rundvleesproducten).

Nu Deloitte de milieukosten van een aanzienlijk deel van het agrocomplex op het conto van de primaire bedrijven schuift, zou het billijk zijn geweest als de bijbehorende economische opbrengsten óók waren toegerekend aan de primaire bedrijven. Dat doet Deloitte dan weer niet.

VERSCHIL GANGBAAR EN BIOLOGISCH

Wanneer de uitstoot van CO₂-eq van gangbare en biologische producten met elkaar wordt vergeleken, dan hebben gangbare producten veelal een iets lagere uitstoot (zie artikel vorige Staf-blad). Echter, Deloitte topt de vuillast van de gangbare boer en tuinder flink op, door hen de CO₂-

uitstoot van de productie van de kunstmest-, bestrijdingsmiddelen- en veevoerindustrie aan te rekenen. Deloitte waardeert de toegevoegde economische waarde van deze industrieën op nul euro. Dat is een keuze die niet reëel is.

VERBORGEN KEUZES

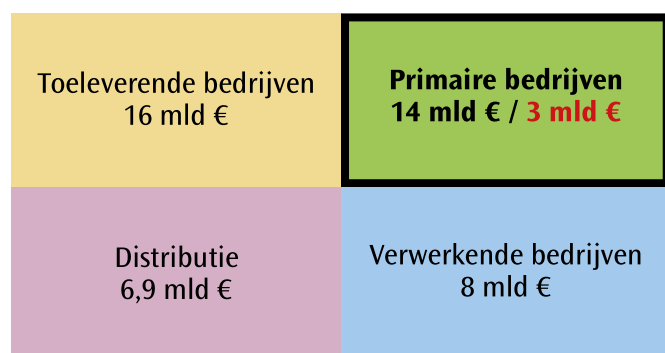
Deloitte schreef het rapport in samenwerking met de Robin Food Coalition en de Transitiecoalitie Voedsel. Staf legt haar bevinding voor aan de opstellers van het rapport. Volgens Noa Widdershoven, operationeel directeur van de Robin Food Coalition, is bij de berekening bewust gekozen voor de gehanteerde methode. Daarbij is inderdaad een deel van de upstream-impact — zoals de productie van kunstmest en veevoer — toegerekend aan de primaire landbouwbedrijven.

“Met dit rapport willen we vooral laten zien dat er aanzienlijke verborgen kosten verbonden zijn aan het huidige landbouw- en voedselsysteem, en dat deze kosten sterk kunnen worden verlaagd door extensiever te produceren en minder dierlijke producten te consumeren”, zegt Widdershoven.

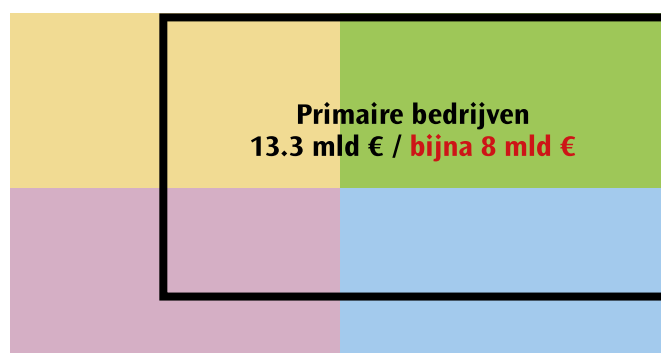
Er komt geen antwoord op de vraag waarom Deloitte ervoor koos de toegevoegde economische waarde van de kunstmest-, bestrijdingsmiddelen- en veevoerindustrie op nul euro te waarderen. De 'verborgen kosten' van Deloitte worden veroorzaakt door 'verborgen keuzes' in de berekeningen. ■

De plaats van de primaire bedrijven in het agrocomplex volgens het ministerie van LVN en na herindeling door Deloitte. Daaraan toegevoegd is de beprijzing van CO₂-eq (0,14 euro per kilo).

Ministerie LVNN

Deloitte

¹Toegevoegde waarde agrocomplex - De Staat van Landbouw, Voedsel, Visserij en Natuur

²<https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2023/de-verduurzaming-van-de-landbouw-deel-emissies/3-emissies-door-de-landbouw>